HAVEN
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

PRÁVNÍ AKTUALITY KVĚTEN 2021

Dovolujeme si Vám představit několik novinek z oblasti legislativy a judikatury z průběhu května a předchozích měsíců. O dalších změnách Vás budeme informovat i v průběhu měsíců příštích.

Občanské právo

+ Novela o konci dětských dlužníků

S účinností od 1. 7. 2021 byl ve Sbírce zákonů vyhlášen zákon č. 192/2021 Sb. novelizující občanský zákoník (OZ) a související předpisy. Novela směřuje k tomu, aby děti nevstupovaly do dospělosti zatížené dluhy (např. z pokut za jízdu načerno). Nový § 899a OZ proto stanoví, že dluh dítěte lze i po jeho 18. roce věku vymáhat pouze z majetku, který dotyčný nabyl před 18. rokem věku. Obdobné ustanovení se pak nově objeví i v občanském soudním řádu (§ 262c) s tím, že však tato omezení neplatí pro pohledávky vzniklé při podnikání nezletilého. Za dluh dítěte, který vznikl z právního jednání učiněného před nabytím plné svéprávnosti pak ručí rodič, který za dítě jednal nebo mu k právnímu jednání udělil souhlas. Podle zákona se dále výslovně nebude přihlížet k smluvní pokutě, která byla ujednána s dítětem mladším 15 let. V návaznosti mj. na fenomén jízd načerno § 2920 odst. 3 OZ stanoví, že škodu způsobenou dítětem mladším 13 let nahradí ten, kdo nad ním zanedbal náležitý dohled a pokud ke škodě nedošlo v důsledku zanedbání náležitého dohledu, pak dítě samo, ale jen tehdy, způsobilo-li ji činem povahy úmyslného trestného činu nebo je-li to spravedlivé se zřetelem k jeho majetkovým poměrům a majetkovým poměrům poškozeného. Pokud by ani v takovém případě nebylo možné najít odpovědnou osobu k náhradě škody, nahradí ji rodič dítěte, je-li to spravedlivé se zřetelem k majetkovým poměrům jeho i poškozeného. Zákon také stanoví omezení pro případ vymáhání dlužného nájemného z nájemního vztahu, který po smrti nájemce přešel na nezletilé dítě. Z hlediska procesního práva pak znemožňuje soudu vydat proti nezletilému platební rozkaz či rozsudek pro zmeškání.

Covid 19

Vládním nařízením č. 188/2021 Sb., o stanovení dalšího bonusového období kompenzačního bonusu, se bonusové období prodloužilo na **celý měsíc květen roku 2021**.

+ Rozhodovací praxe NSS ve vztahu k mimořádným opatřením

V poslední době byla značně medializována četná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (NSS) o napadených mimořádných opatřeních zavedených v souvislosti s šířením koronaviru SARS CoV-2. V následujících řádcích si dovolujeme zatím vydaná rozhodnutí shrnout. NSS zrušil opatření o omezení obchodu a služeb (rozsudek ze dne 22. 4. 2021, č.j. 6 Ao 11/2021-48), opatření o zákazu maloobchodního prodeje a provozu večerek (rozsudek ze dne 20. 5. 2021, č.j. 8 Ao 4/2021-75), opatření o omezení provozu restaurací a kasin spočívající

Jeseniova 1151/55, 130 00 Praha 3
+420 212 246 725
info@ak-haven.cz

Mgr. Andreya Voglová, advokátka
reg. č. ČAK: 16780
dat. schránka: u6dhvye

Mgr. Robert Novotný, advokát
reg. č. ČAK: 17674
dat. schránka: r7smyik

www.ak-haven.cz

v povinnosti zákazníků prokázat podstoupení testu na koronavirus nebo očkování (rozsudek ze dne 21. 5. 2021, č.j. 6 Ao 22/2021-44) a opatření o povinnosti zakrytí úst a nosu při pohybu mimo bydliště (rozsudek ze dne 27. 5. 2021, č.j. 7 Ao 6/2021-112). První dvě opatření NSS zrušil pro procesní vady, když je Ministerstvo zdravotnictví vydalo bez předchozího souhlasu vlády, resp. bez náležitého odůvodnění. Třetí opatření NSS zrušil pro překročení zákona, když ten umožňoval omezit pouze činnost obchodních či výrobních provozoven a nikoli provozoven, ve kterých jsou poskytovány služby (jako tomu je v případě restauračních zařízení). Čtvrté opatření bylo zrušeno ministerstvem dříve, než tak stihl učinit NSS, ten přesto alespoň konstatoval jeho nezákonnost, když bylo odůvodněno v rozporu s požadavky právní úpravy i judikatury NSS. Zejm. ve vztahu k prvnímu a třetímu opatření zrušenému pro nezákonnost lze nyní uvažovat o tom, že poškození provozovatelé restaurací budou moci od státu vymáhat odškodnění za opatřeními způsobenou škodu.

Naopak před NSS obstála opatření o povinném testování zaměstnanců (rozsudek ze dne 27. 4. 2021, sp. zn. 6 Ao 2/2021), o povinném testování žáků ve školách (rozsudek ze dne 6. 5. 2021, č.j. 5 Ao 1/2021-65) a povinném testování zaměstnanců poskytovatelů zdravotních a sociálních služeb antigenními testy (rozsudek ze dne 20. 5. 2021, sp. zn. 10 Ao 1/2021). Tato opatření nebyla shledána v rozporu se zákonem.

Cizinecké právo

+ Zpřísnění jazykových požadavků pro povolení k trvalému pobytu

Vládním nařízením č. 199/2021 Sb., se s účinností od 1. 9. 2021 navyšuje úroveň zkoušky z českého jazyka skládaná pro účely získání povolení k trvalému pobytu na úroveň A2. Přísnější zkoušku budou skládat ti, kdo podají na Ministerstvu vnitra žádost o trvalý pobyt 1. 9. 2021 a později. Ti, kdo požádají do 31. 8. 2021 včetně, budou skládat zkoušku ještě na úrovni A1, a to i tehdy, pokud by vlastní termín zkoušky byl vypsán po 1. 9. 2021. Cena zkoušky je 2 500 Kč, první termín však hradí formou poukazu stát.

Daně

+ Nákupy ze zahraničí budou podléhat DPH

S účinností od 1. 7. 2021 se bude DPH vybírat u všech dovážených zásilek bez ohledu na jejich hodnotu. Tzv. e-commerce DPH novela v té souvislosti zakotvuje dvojí režim platby DPH. Pokud se prodávající zaváže DPH dováženého zboží uhradit, bude ji hradit on a u zásilky do hodnoty 150 EUR si bude moci zvolit zjednodušený režim jednoho správního místa (tzv. One-Stop-Shop). Prodávající se zaregistruje a získá daňové evidenční číslo (DEČ). Pokud není usazený v EU, je povinen se registrovat skrze unijního prostředníka. Pokud se však prodávající k platbě DPH výslovně nezaváže, odvede ji zákazník ve zjednodušeném režimu, pokud pro něj dopravce získal zvláštní povolení, jinak ve standardním celním řízení. Z toho důvodu je nově namístě zvýšená pozornost zákazníků nakupujících zboží v zahraničních e-shopech.

Z judikatury

+ Právo svědka odepřít výpověď v trestním řízení

Podle § 100 odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, má svědek v trestním řízení právo odepřít výpověď, jestliže by jí vystavil nebezpečí trestního stíhání sebe či osobu blízkou. Ústavní soud (ÚS) v nálezu ze dne 20. 4. 2021, sp. zn. III. ÚS 1679/20, k tomuto ustanovení judikoval, že orgány činné v trestním řízení nemohou toto právo svědkovi odepřít z důvodu, že ten již trestně stíhán je, když by poskytnutou výpovědí mohl utvrdit proti němu vznesená obvinění nebo si dokonce přitížit. Pokud tak orgány činné v trestním řízení učinily, byl jejich postup v rozporu s Listinou základních práv a svobod. Podle ÚS procesní nemožnost použití výpovědi svědka v jeho vlastní trestní věci není hodnotícím kritériem při rozhodování o tom, zda svědkovi náleží právo odepřít výpověď. Opačný přístup by umožnil zahájit trestní řízení na základě okolností, které vyplynuly ze svědecké výpovědi v konkrétní věci proti osobě, která takové svědectví podala.

+ Neoprávněné vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání

Nejvyšší správní soud (NSS) se v rozsudku ze dne 11. 5. 2021, č.j. 1 Ads 52/2021-31, zastal ženy, kterou Úřad práce vyřadil z evidence uchazečů o zaměstnání poté, co se bez omluvy nedostavila na plánovanou schůzku na jeho pobočce. Žena byla v evidenci zapsána od roku 2018 a povinnosti s tím spojené řádně plnila a nadto si sama úspěšně našla novou práci od počátku roku 2019. Nic tedy podle soudu nenasvědčovalo tomu, že by pro ni na zmeškané schůzce dne 26. 11. 2018 byla připravena jedinečná pracovní nabídka, kterou by zmeškáním schůzky zmařila. Jestliže poté Úřad práce ženu z evidence vyřadil, zachoval se podle NSS zcela nepřiměřeně. Podle NSS je činnost Úřadu práce jako správního orgánu službou veřejnosti, a tak vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání by mělo představovat až krajní opatření a nikoli běžný nástroj řešení agendy úřadu, když vyřazení z evidence má pro uchazeče poměrně závažné následky spočívající zejm. v odepření pomoci při zajištění zaměstnání i ztráty nároku na podporu v nezaměstnanosti.

V případě konkrétních dotazů se na nás neváhejte obrátit.

O dalších legislativních novinkách Vás budeme informovat.

NEJSTE NA TO SAMI

Jeseniova 1151/55, 130 00 Praha 3
+420 212 246 725
info@ak-haven.cz

Mgr. Andreya Voglová, advokátka
reg. č. ČAK: 16780
dat. schránka: u6dhvye

Mgr. Robert Novotný, advokát
reg. č. ČAK: 17674
dat. schránka: r7smyik

++ HAVEN ++